Број 203. У Новом Саду, у среду 12. септембра 1907. Година XLII.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 70 пот. а четврт године 8 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 26 п. на четврт године 9 круна 75 пот.
За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 кр. а за стране земље годишње 6 круна 50 пот.
Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, де је Миљетићева штампарија у главној ул. бр. 2

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Позив на претплату.

1. Октобра 1907. године отварамо но у претплату на четврту четврт

„**Застава**“ излази два пут дневно, а стаје као и до сад на три месеца **8 круна** за све оне, који желе да им се „Застава“ **дневно један пут** поштом шаље, а на месец дана **2 круне 70 потура**. — За оне, који желе, да им се лист шаље **два пут дневно** поштом стаје **9 круна 75 потура**

За Нови Сад стаје „Застава,“ кад се два пут дневно шаље лист кући, **9 круна на три месеца**.

Ми ћемо и даље чинити све што можемо, да одржимо „Заставу“ на оној висини, која одговара угледу народа и радикалне странке и молимо све пријатеље листа да нас у овом послу помогну.

Обраћамо нарочиту пажњу на „**Застави не**“ **бројеве од петка, вечерњи и јутарњи број уједно**. Овако проширени народни бројеви доносе расправе о задругарству, привреди, о народном здрављу, о правним поукама и т. д Ти се бројеви удешавају за најшире кругове, а претплата за њих стаје **4 круне годишње а на три месеца 1 круна**

Најлакше се претплаћује **поштанском упутницом**

По решењу управе, лист се ником **не сме** давати на вересију.

У Новом Саду, септембра 1907.

Уредништво и администрација „ЗАСТАВЕ.“

»Народни људи«.

У српском народу никада до данас није политички разврат излазио тако отворено на улицу као данас.

Некада је био само један Јота. И тај је један ишао о глави автономији само зато, што нису његови имали већину. И радио је стално на томе, да се та автономија поруши Дражио је општине и појединце да се не покоре одлукама автономних власти. Радио је против закључака сабора, позивао је владу да се меша у наше ствари.

А шта се догађа данас наопако?! Јота је био према томе цвеће, а данас немамо само једног Јоте, него читаву гомилу. Данас нема само један „Српски Народ“ (тако се звао Јотин лист), него имамо „Србобран“ и „Браник“, да и не говоримо о њиховим прирепцима.

Без стида и зазора раде они и њихови да се не одобре закључци нашег народног црквеног сабора. Узимају у заштиту сваког ко се одупире решењима наших автономних власти Позивају владу да се умеша. „Браник“ уза све тражи да влада своме кандидату изради патријарашки престо и учи је к ко да изведе то. И ово све бива јавно..

Оваког доба не памти народ српски Политички стид изгубио се, ти људи јавно усред бела дана, целом свету на видику плету уже народу своме.

Ван овога је и сам начин њихове борбе гадан и одвратан до крајности. Код „Србобрана“ стаје обично онај у страну кога се што тиче, а пуштају да њихов лист изврће до миле воље И да нико ономе главноме не може рећи: Слагао си. Сетимо се само питања: је ли истина да је председник самосталне странке др. Богдан Медаковић ишао Кошуту?! Он све једнако ћути, а „Срб бран“ у место њега говори — није. А међу тим зна се како је Једно пишу, друго раде, треће мисле.

„Браник“ је управ увор гадлука и пристрасности. У свом најновијем броју има две белешке. Једна је: „Самосталци и српско хрватска коалиција“ Тиче се вести коју су донели неки мађарски листови, да ће самосталци иступити из хрватско српске коалиције Друга је вест: „Три нова издајника“. Тиче се вести, коју је донео, „Пестер Лојд“ да ће радикални посланици угарског сабора иступити из народносног клуба.

Ону прву вест „Браник“ побија, јер је „Србобран“ побија, ону другу вест узима „Браник“, иако је оповргнута, као готов новац. Та за Бога. Ту вест доноси „Пестер Лојд“ А на основу тога написала је београдска „Штампа“ чланак: „Три нова издајника“.

Замислите „Пестер Лојд“, београдска „Штампа“ и новосадски „Браник“. Они воде српску политику. И они су позвани да жигошу оне, који се огреше о Српство и његове интересе „Пестер Лојд“, београдска „Штампа“ и новосадски „Брани “.

Јадно Српство!

Политички преглед.

Поравнање између Угарске и Аустрије. Угарски министар председник Векерл д нас стиже у Будимпешту Ових дана биће министарско саветовање у питању преговора о поравнању. Аустријска је влада већ одржала министарску седницу, у којој је закључила, како да се држи, кад ово дана поново отпочну преговори о поравнању у Будимпешти Шта је решила аустријска влада у овој својој последњој седници, о томе у јавности још се не зна ништа. Врло је прерано говорити данас и о томе каково ће становиште заузети угарска влада Једно што је сигурно то је, да са поравнањем све се већма натеже и да је стање доста заплетено и озбиљно.

Велике силе и Балкан. По мирцштешком програму имају Русија и Аустрија провести у Мађедон ји реформу финансија и правосуђа То је изазвало бојазан код других великих сила, да не би дошло до какве трајне окупације Прва се показала Италија као супарница, за њом Енглеска која је отворено признавала н чело „Балкан балканским народима“. Потајно је и Француска била за ту мисао. Са њених недаћа на далеком Истоку и у самој земљи, Русија је престала бити опасна те сва сумња паде на Аустрију То је довело до састанака у Дезију, на Семерингу и у Ишлу. После тих састанака службено је објављено свету, да је између Аустрије и Италије у погледу балканског питања

ПОДЛИСТАК.

КУВАРИЦА СЕ УДАЈЕ.

— Антон Чехов. —

Седмогодишњи Гриша стајао је пред кухињским вратима и вирио кроз кључаницу. Прислушкивао је. У кујни се, по његовом схваћању, нешто важно догодило. На столу у кујни, на коме обично сецкају месо и лукац, седила је нека велика људина у кочијашком оделу, мрко црвене косе и дуге браде. У десној руци држао је шољу и пио чај, грискајући уз то шећер тако, да су Гришу жмарци подилазили. Према њему, на некој прљавој столици, седила је Аксиња Степановна, стара вертерка и пила такођер чај. Лице у вертерке беше озбиљно и видело се на њему неко свечано расположење. Пелагија, куварица, чинила се као да има посла око огњишта и намерно скриваше лице. Гриша опажаше на њој, да је сваки час мењала боју лица: час црвена као паприка, час бела као зид. Дршћућом руком слагаше ножеве, виљушке, посуђе, крпе, окретала се овамо онамо, лупала је, чинила се да је у послу, а овамо није радила ништа. Према столу, где је седио фијакериста, није погледала ни једанпут; на питања вертеркина одговараше кратко и љутито, без да је и погледала.

— Пијте, Данило Семјонићу! — нудила је вертерка фијакеристу. — Што пијете увек чаја? Боље пијте ракије!

И пружаше му боцу с ракијом, гледајући га злурадо.

— Не, не пијем... — одбијаше фијакериста. — Немојте ме ни нудити Аксина Степановна.

— Какав сте ви човек, кад не пијете! Па још фијакериста... Немогуће, да нежења не пије. Пијте!

Фијакериста баци око на боцу с ракијом, па онда погледа на злурадо лице вертеркино премишљајући: нећеш ме вештице преварити!

— Опростите, не пијем... За наш посао није тако што. Мајстор може пити, јер седи на једном месту, али човек моје багре има посла с публиком. Зар није тако? Ако ће човек да оде у биртију, побећиће му коњ; ако се напије, још горе: може заспати на боку и пасти. Јер то је таки посао!

— Колико заслужујете дневно, Данило Семјонићу?

— Како кад. Некад се да заслужити и три рубље, а некад оде човек и без потуре кући. Није сваки дан једнак. Не вреди овај посао данас много. Толико је фијакериста, кирџија, да не може један од другог да живи! Сено скупо, људи рђаво плаћају, сваки удешава, те иде на трамвају. Али за то, Богу нека је хвала, не могу се опет потужити. Човек има да се добро наједе, да се обуче... па могао би и другог усрећити (и онда мигну оком на Пелагију)... ако је оном другом по вољи.

Шта су даље говорили, Гриша није чуо. Баш је онда дошла у кујну мама и послала га у дечју собу.

— Одлази учити! Немаш ти шта овде да чујеш.

Кад је дошао у собу, лати Гриша књигу, али није могао да учи. Све ово што је чуо и видио, пробудило је у њему читав рој мисли.

— Куварица се удаје, — премишљаше. — Чудновато! Ја не разумем, зашто се неко удаје. Мама се удала за тату, а Верочка за Павла Андрејића. Но хајде де, тата и Павле Андрејић, још Боже помози, — за њих се још може човек удати: имају златан ланац, лепе хаљине, обућа им је увек чиста; али за овог фијакеристу с црвеним носом и чојаним чизмама... Пиха! Па зашто хоће вертерка да се Пелагија уда?

Чим је гост отишао, дође Пелагија у собу да спрема. Још била узбуђена: лице црвено и поплашено. Једва што је додиривала патос метлом, а у поједином буџаку чистила је и по пет пута. Дуго је остала у соби, где је била мама. Мучила ју је самоћа, волела би да се с киме изразговара, да му исприча мисли, да јој срцу одлане.

— Отишао је! — проговори, кад је видила да мама неће да почне.

— Биће да је добар човек — рече мама, без да је дигла очију с посла. Изгледа трезвен сталожен човек!

— Сачувај ме Боже, милостива госпођо, ја се за њега нећу удати! — викну Пелагија по-

постигнут потпун споразум. Кад је најзад обзнањено, да се и Енглеска потпуно прикључује мирцштешком програму, почело се нагађати, шта је управо садржина споразума Да ли је Енглеска напустила своје првашње начело? Да ли је она пристала, да германској најезди отвори пута преко Балкана на Исток? Угледни листови „Тајмс“, „Италија“, туринска „Штампа“, „Берлинер Националцајтунг“, бечки „Цајт“ и други тумаче то тако, да о каквом продирању не може бити ни говора. Аустрија се морала одрећи своје освајачке политике. „Цајт“ вели: требало је имати куражи и отворено рећи: Аустрија „жртвује, за љубав споразума са Италијом и Енглеском, основу мирцштешкога програма, а то ће рећи искључиво и првенствено право свога рођеног мандата Да се тако рекло, позитивни резултат би био исти, само би морални учинак био победа, а не у пола пораз“.

Турска и Бугарска. Од неко доба поговара се, да Бугарска тежи да постане самосталном краљевином. То и очите тежње Бугара за освојењем Мађедоније, а то се показало приликом задњих свечаности у Софији, учиниле су на политичке кругове у Цариграду рђав утисак И ако не постоји отворен сукоб, вели се да су односи између Турске и Бугарске доста хладни

Избори за думу. У петроградском округу су већ извршени избори. Много је сметало то, што се ове године бирало само на два места, а прошле године на четир. Последица је била, да су неки људи морали превалити читавих 120 врста да даду глас. Зато су многи изостали, те је и мање ратара изабрано него прошле године. У петроградском округу изабрано је 70 кадета, у округу Царскоје Село и Петерхоф 5 кадета и 4 октобристе. До сад је изабрано још 16 социјалиста, 22 ван странака са програмом опорбе (опозиције) и 3 ван странака са непознатим програмом.

Стање у Мароку. Генерал Дрид, адмирал Филибер и конзул Малперти уговорили су мир са изасланицима од три мароканска племена, Уладзејан, Зената и Сијаида. Та се племена покорила Погодбе су: тога дана престаје непријатељевање; генерал Дрид има права послати уходе, да се увери о мирољубљу племена; племена се подвезују да растерају сваку чету, која би се као непријатељ Европљана појавила на њином земљишту; на 15 километара од Казабланке не сме нико носити оружја; урођеници морају издати злочинце од 30. јула, а имање им конфисковати; племе Сауја има да плати два милијона франака у име отштете. Свако племе даје два одлична човека за таоце.

Мулеј Хафид је са 6000 фанатички одушевљених Мароканаца прешао на земљиште племена Сауја Зна се, да је кадгод то племе послало Мулеј Хафиду поруку и позвало га, да подигне војну против Француза, обећавајући му помоћ Сад се не зна, у к јој је намери Мулеј Хафид учинио овај корак да ли као непријатељ Француза и онда ће га потпомагати и племе Сауја; или у намери да доврши распру око престола са својим братом Абдулом Азисом.

Нови Сад, 12. септембра.

У ствари „Српске манастирске штампарије“. У „Бранику“ се размећа данас Димитрије Руварац Епископска конференција обуставила је излажење „Српског Сиона“. Сад је „Браник“ преузео и ту жалосну улогу и обогатио се са још једним жалосним сарадником Димитријем Руварцем. Димитрије Руварац говори о „штатуту о управи контроли и употребљивању манастирских као народно црквених добара и т. д.“ Тај је штатут донео наш најновији сабор

Руварац нашироко доказује по „Бранику“, како тај штатут још није потврђен и како саборски одбор није имао права, да се држи тог штатута, док се не добије потврда.

А зар је то ко год спорио?! А зар је саборски одбор поступио на основу тог штатута?! Умирите се. И не борите се против оног што не постоји Саборски одбор поступио је на основу саборског закључка, кр. рескрипта и саборског устројства. Зна то Димитрије Руварац Али се прави да не зна, те доказује нешто што није нико спорио нашто се нико није позивао и о чему ни он није требао говорити Али тако је то: Ко не уме да побије оно право, тај увек говори о десетом.

Предлог

за правила православног српског свештеничког удружења митрополије карловачке *)

I. Име удружења.

Члан 1. Православно српско свештенство световног реда у митрополији карловачкој удружује се под именом: „Православно српско свештеничко удружење митрополије карловачке.“

II. Задатак удружења.

Члан 2. Задатак удружења је:

а) Да ради на ширењу и утврђењу вере и хришћанског морала у своме народу;

б.) Да се уједињеним радом и узајамним потпомагањем усавршава према савременим потребама вере и цркве, да ствара што повољније услове за успешан рад код паствe ширењем просветног и привредног напретка народног и да тиме стиче угледнији положај у друштву:

в) Да изналази сретства да се црквена, здравствена и привредна књижевност развија, унапређује и потпомаже;

г.) Да сузбија празноверице и злоупотребе с вером, и да шири богословско знање;

д) Да ради на усавршењу црквеног проповедништва;

ђ.) Да се договара о унапређењу црквеног пјенија и благољетија;

е.) Да истражује и испитује метод за успешан пастирски рад према потребама паствe; а нарочито да изналази начине о успешном вршењу религиозне наставе у свима школама.

ж.) Да се стара, да се једнообразно свршавају црквени обреди, по правилу свете цркве;

з) Да се обавештава о свима подвалама управљеним противу вере и свештенства, и да изналази начине за њихово сузбијање;

и) Да проучава и претреса кад то потребно буде предлоге за православни српски народно-црквени сабор, и да у том погледу и своје резолуције доноси;

ј.) Да проналази начине, да се за углед цркве и свештенства саслуша глас свештенства, било то преко свештеничке скупштине, или главног одбора свештеничког удружења.

л) Да по могућству помогне новчано сиротне редовне чланове удружења.

III. Чланови удружења.

Члан 3 Чланови удружења јесу: а) редовни, б) добротвори, в) утемељачи, и г) помагачи.

Члан 4. Редовни чланови свештеничког удружења могу бити сви свештеници световног реда из православне српске митрополије карловачке.

Примање у чланство бива писменим путем преко епархијског или главног одбора, исто тако бива и иступање из чланства, али иступити може сваки члан само при крају године.

Члан 5. Редовни члан плаћа годишње 12 круна.

Редовни члан има права:

а.) Предлагања, интерпелисања и решавања; права да бира и да може бити изабран како на редовним скуповима удружења, тако и на ванредним и епархијским скуповима

б) Добија друштвени лист бесплатно, а сва остала друштвена издања у пола цене;

в) Добија у извесним случајевима новчану помоћ из друштвене касе.

Члан 6. Члан добротвор може да буде сваки члан православне српске цркве, православне српске црквене општине, манастири, задруге и друштва, који уплате у благајницу удружења уједанпут 300 круна, или у 4 године по 75 круна годишње.

Чланови добротвори добивају од удружења диплому, друштвени лист бесплатно и спомињу се у свакој цркви на проскомидији.

Члан 7. Члан утемељач може бити сваки члан православне српске цркве, православне српске

*) Овај је нацрт усвојен на свештеничком збору вршачког протопрезвитерата.

руменишти. — Далеко му лепа кућа, ја нећу за њега!

— Немој се лудирати, ниси дете! Оно је важан корак, човек мора озбиљно промислити, нема смисла тек онако у празно викати... Допадатил се?

— Јух, шта ви говорите, милостива! — рече Пелагија стидљиво, — као мени да се... сачувај ме Боже!

— Па треба да му каже, да јој се не допада — мислио је Гриша.

— Шта обилазиш... Допадал ти се?

— Старији већ, милостива госпођо!

— Није него још нешто! — викну љутито вертерка из друге собе.

— Нема још ни четрдесет. Каква ти је асна од младог? Лудо једна, од лепог лица немаш ништа! Пођи за њега, и свршена ствар!

— Сачувај ме Боже, ја нећу за њега! — викну Пелагија.

— Ти си луда! Какав теби, врага, треба човек! Друга би пала на колена и хвалила Бога а она: нећу поћи за њега! Зар хоћеш до века да намигујеш на писмоноше и прецепторе? Милостива госпођо, Гриши долази његов прецептор и сад је бацила око на њега. Срам до те буде!

— Јесил ти пре видила тог Данила? — запита госпођа Пелагију.

— Где би га видила? Данас сам га видила први пут, Аксина га негде нашла и довела... ђаво да га носи... Шта се загледао у мене?

О ручку, кад је Пелагија обносила чинију око стола, сваки јој је погледао у очи једно је са фијакеристом. Јако је поцрвенила и силом се смејала.

— Мора бити да је удадба срамотна ствар — премишљаше Гриша — здраво срамотна!

Свако јело беше пресољено, међу печењем — Бог би знао како, нађе се парче ђона, пиле беше непечено, да је све крв цурила из њега, а уз то је Пелагија за време целог ручка изпуштала из руке час тањире, час ножеве и виљушке. Но за то јој ипак нико није пребацивао, као да су сви појимали њено душевно расположење. Само је тата љутито скинуо убрус и рекао мами:

— Каква ти је то пасија да их све удајеш! Шта те се тичу? Нека се удаду кад им је воља!

После ручка се скупиле слушкиње и куварице из суседства у кујни а до неко доба ноћи се чуло непрестани разговор. Шта су све говориле о просиоцима, то сам Бог свети зна. Кад се Гриша око поноћи пробудио, чуо је у дечјој соби, где се иза завесе куварица и вертерка разговарају. Вертерка је говорила нешто убеђујући, а куварица је наизменце час плакала, час се смејала. Гриша је наново заспао, и у сну је видио, како неки патуљак и једна вештица украдоше Пелагију....

Други дан се није десило ништа особито... У кујни се повратио стари ред, као да фијакеристе није никад ни било... Само што је вертерка овда онда метула на врат нов шал и нестало је некуд за сат-два, по свој прилици, да настави расправљања... Пелагија се није више састајала са фијакеристом и кад су јој га споменули плакала је и викнула: — Нека га ђаво носи, никад ми ни на памет не долази! Пиха!

Једно вече, баш кад су Пелагија и вертерка нешто журно сецкале, уђе мама у кујну и рече:

— Знаш Пелагија, мораш поћи за њега; али знај и то, да ми он нема посла овде у кујни... Знаш ја не волем, кад видим туђина у кујни... То ти напред кажем... Па онда и ти му можеш ићи само ноћу...

— Та шта то говориге, милостива! — викну куварица. Што ми га спомињете? Полудио, да Бог да! Шта се привезао мене? Да га...

Кад је Гриша у недељу завирио у кујну, у мало што се није скаменио од чуда. Кујна беше пуна људи. Тамо беху све куварице из куће, кућевни послужитељ, два полицаја, један подчасник, Филка... Овај се Филка увек вукао по кујни за прање и играо се са псима; сад је био очешљан, умивен, а у руци је држао неку урамљену икону.

На сред собе стојала је Пелагија, у новом оделу од картона, са венцем на глави. Поред ње је стајао фијакериста.

— Ја мислим... да би могли почети — рече подчасник после дугог ћутања.

Лице у Пелагије задрхта, беше готова на плач... Подчасник узе хлеб са стола и стаде поред вертерке, да благослови младенце. Фијакериста приђе подчаснику, клече пред њим и пољуби га у руку. То је исто учинио и пред

црквене општине, манастири, задруге и удружења, који уплате у благајницу свештеничког удружења у једанпут 100 круна, или у 4 године по 25 круна годишње.

И чланови утемељачи добивају од удружења дипломе и спомињу се у свакој цркви на проскомидији.

Члан 8. Чланови помагачи могу бити сви у члану 5 и 6 побројани, ако уплаћују у благајницу свештеничког удружења годишње по 6 круна, или ако положе у једанпут у благајницу 20 круна.

Члан 9. Редовни чланови могу бити у исто време и добротвори, утемељачи м помагачи.

Члан. 10. Сваки редовни члан удружења дужан је свој улог положити за прво полгође најдаље до 1. априла, а за друго до дана редовне скупштине Ово може положити у једанпут у почетку за целу годину. Ко пак до скупштине не уплати свој улог, не може се користити правима редовнога члана, која су изложена у 4-том члану ових правила.

Ко не плати цео једногодишњи улог ни до краја године, наплатиће се исти без суђења из његове плаће.

Улози се полажу благајнику епархијског одбора, који их отправља благајници главног одбора заједно са списком лица која су платива, најдаље за 15 дана

(Наставиће се)

Вести из места и са стране.

Слика румског збора.

Молимо наше читаоце да нас извине што не доносимо слику румског збора. На оном простору, на коме је био румски збор, налази се циркус, те није могуће ухватити на слици цео онај празан простор на коме је био румски збор. А то је безусловно потребно, да се види шта је све на оној „Србобрановој“ „слици румског збора“ на вештачки начин прогутано. Обе слике донећемо кроз који дан.

Заплењен бечки лист.

Бечки лист „Цајт“ био је ових дана заплењен због једног чланка о престолонаслоднику Францу Фердинанду. У том је чланку стојало, да престолонаследник зато не долази у Угарску, што се то не допада двору. Некадашњи домаћи учитељ на двору Франца Фердинанда, Јосиф Лањи, рекао је уреднику једног мађарског листа, да се надвојводама и надпојвоткињама не свиди омиљеност Франца Фердинанда у Угарској. То је донео и бечки лист. До, жавни одветник је предложио услед тога да се лист заплени. Ова заплена изазвала је сензацију у Бечу.

Осуђени певачи.

Прошле године била је у Темишвару велика певачка свечаност. Кад се певала мађарска химна, онда нису сва друштва учествовала у том певању. Немачко занатлијско певачко друштво из Беле Цркве није певало. Кад су приређивачи то пребацили-Белоцркванн се извињавали, да не знају мађарски. Занатлијско певачко друштво из Карансебеша није могло учествовати у певању химне, јер је већи део певача отишао у то време да види нову т. зв. миленијумску цркву. Вршачко немачко занатлијско певачко друштво није певало, јер је било у жалости због смрти скога претседника. За време банкета белоцрквански Немци викали су „Хох“ место „ељен“ после сваке здравице. Због тога били су нападнути у мађарском листу „Temesvari Hirlap“. На то су одговорили у белоцркванском листу „Volksblatt“. Због тога одговора тужио је уредник „Temesvari Hirlap“-а, Погањ. Тужени су подигли оптужбу против Погања. Белоцрквански суд осудио је Мартина Могоша, Хуга Лата, Франца Фрамела, Карла Сајкота, Јосифа Мехка, Виљема Тошкановића, Јосифа Хенцијa и Јакова Бруста, и то сваког на 120 круна глобе, а уредника Погања је ослободио. Краљевска табла пооштрила је казну. И она је Погања ослободила, а немачке певаче осудило сваког на 15 дана затвора и 20 круна глобе Сад ће ствар доћи пред курију.

Аксином. Пелагија механично учини то исто. Уједанпут отворише се врата на кујни, која су гледала у двориште, у нутри се осу нека бела магла и сви појурише у двориште.

— О, сиротица! О сирота! — премишљао је Гриша, слушајући јецање куваричино. — Што је води? За што је тата и мама не одбране?

После венчања се доцкан у ноћ чуло певање и хармоника у кујни за прање. Мама се за цело време љутила, јер није имао ко да спреми чај. Кад је Гриша легао, Пелагија се још није вратила.

— Сиротица, зацело где год плаче — мислио је. Фијакериста је свакако вређа.

Други дан је већ рано куварица била у кујни. Фијакериста је дошао на тренутак. Јавио се мами, погледао строго Пелагију и рече:

— Милостива припазите на њу; а и ви Аксиња Степановна, пазите да се добро влада... да не учини какву лудорију... Па онда милостива, дајте ми од њене плате пет рубаља. Морам да купим нове амове.

Опет нова загонетка Гриши: Пелагија до сад беше слободна, није морала ником да полаже рачуна, и сад уједанпут долази један странац и заповеда с њеном плаћом! Гриши се стужило, сузе му ударише на очи, тако га је било жао. Оде у вајат и нађе највећу јабуку, украде се с њоме у кујну, утисну је Пелагији у руку и журно истрча из кујне.

Превео: — ор. —

Мамутов зуб.

Мамутов зуб могао је нарасти до 7 метара дужине, а бити тежак до 80 килограма.

Енглеска пошта.

Године 1906/7. отправљено је у Енглеској, Шкотској и Ирској 2.804.400.000 писама, 831.400.000 карата, 189.100.000 новина, 104.820.000 пакета. — Испоручено је даље 89 463.000 телеграма 102.257.000 новчалих упутница у вредности од својих 817 милијона круна.

Сликар као зао дух.

У једноме селу зволенске жупаније догодио се овај занимљив случај. Неки сликар настани се у том селу, па је свако вече излазио у околину, да слика. На врху ногара његових горела је лампа од оцетилена. Сељанима се то није свидело, јер им је изгледало, да се зао дух настанио у њиховом пољу. Сликар је опазио, да се око њега шуњају људи, али то му није сметало да ради свој посао. Али сутрадан по Усековању око 10 сати у вече почеше летети каменице. Сликар се није осећао угодно. Једна каменица скинула му је шешир с главе. У том једна каменица погоди таблу; на којој је сликао. Ногаре падоше а лампа је експлодирала. Прасак од експлозије и велики пламен уплашише празноверне сељаке, те побегоше. Колико су се морали уплашити, види се и по томе, што су једну жену нашли онесвешћену на земљи. Сељани су веровали, да се ђаво расрдио, па зато су побегли. Сликар пак после овога догађаја изгубио је вољу да ноћу снима слике.

Слава манастира Грачанице.

Најлепши српски манастир у Старој Србији, Грачаница па Косову, слави своју славу 15. августа сваке године. Ове је године било на тој слави и приштинско певачко друштво „Косово“. Славу су поздравили из Београда одбор госпођа „Књагиња Љубица“ и одбор „београдских госпођица“ овим речима: „Целом српском сабору (слави) сестринско и материнско поздравље, а друштво „Косово“ нека буде тумач искрених жеља и поздрава од одбора београдских госпођица“.

Српска Ванка у Мостару.

Ових дана положен је темељ Српској Банци у Мостару. Банка ће се изградити на најлепшем месту у вароши и биће од најлепших зграда овдашњих. Коштаће некодико милијуна круна.

Знаоци језика.

Неки Сауервајн (недавно умр'о) знао је потпуно тридесет и три језика. А кардинал Мацофанти (умр'о 1847.) педесет и осам.

Наполеонова сујета.

Једном разговараше Наполеон са својим доглавницима и питаше их, како ће свет рећи за њега кад буде чуо да је он умр'о. Један му рече „преминуо је највећи ратник на свету“. Наполеону се ово чинило врло дугачко и тражио је штогод краће. Други „предложи“: „Француска оплакуја свог најбољег сина“. И то му се учини превећ дугачко. Он је хтео сви осећаји да се слију у једну једиту реч. Кад га запиташе која је то реч, потамнела лица и укочена погледа одговори: „ах!“ А можда је рекао: хвала Богу!

Против двобоја.

Новинарски конгрес у Бордоу (Француска) примио је предлог, који тражи, да сва новинарска удружења и сви листови пораде на том, да парламенти донесу закон против двобоја и да створе суд за обрану части. — Идућих седница биће речи о самом питању двобоја.

Брзојави „Застави“

Стигли 12. септембра.

Вурни догађаји у Никшићу.

Котор (10. септ.) Поворка поручених сељака манифестовала је пред књажевим дворцем у Никшићу. Одатле је одјурила пред штампарију „Народне Мисли“ и ову управо уништила. Народ је врло огорчен, јер у томе види прст из двора. Проглашено је опсадно стање.

Манастирска штампарија пред судом.

Карловци. (Од нашег нарочитог извештача) Јучерашња расправа у ствари манастирске штампарије одгођена. Вођена је до у вече $^{3}/_{4}$7 часова. У извештају опширније.

Нова странка.

Будимпешта. Геза Силе, бивши посланик ствара нову конзервативну странку.

Поравнање

Беч. Министар председник Бек са стручним министрима путује 3 ћег октобра у Будимпешту, да продужи преговоре о поравнању.

Румунски краљ.

Беч Румунски краљ данас је примио министра Ерентала

Главни уредник: Јаша Томић.
Одговорни уредник: Константин Брадваровић

Ад. Ш С 485/288 ex 1907.

Стечај

Расписује се стечај ради попуњења двају упражњених питомачких места у стипендиској закладе Василија Теофановића, основаној пок. Александром Теофановићем из Будимпеште, а исто тако и на свентуалне припомоћи из вишка исте закладе, за ученике и ученице српске учитељске односно учитељичке школе сомборске.

Стипендија износи 50 круна месечно или 500 круна на школску годину.

Стеченици (стеченице), без обзира на место рођења, морају исправно доказати, да су Срби (Српкиње) православне вере, да су сиромашнога стања да су здрави и кćављим богињама накаламљени.

Првенство имају они сродници тестаторови, који су исправно докажу, да су у правној линији потомци деде тестаторова Динила Теофановића из Крњаје, било у мушкој било у женској му лози. Ако се два сродника пријаве, првенство има ближи. Ако се пак више сродника пријаве, који су у истом степену род с тестаторовим дедом, то ће се приход од главнице на исте поделити, без обзира хоће ли тиме поједина стипендија изнети 500 круна годишње. Само око рођаци не би цео приход исцрпли, имаче права на стипендију и други кандидати.

Молбенице ваља упутити и поднети срп. прав. нар. школском савету у Карловцима најдуже до 24 септембра (7. октобра) 1907. год. а приложити треба уз исту осим горњих исправа о народности и вери, имовном и здравственом стању евентуално сродству, још и школске сведоџбе од последње школске године, и уједно треба у молбеници навести, камо да се достави овопредметна одлука са односним списима.

Из седнице срп. прав. нар. школског савета држане у Карловцима 18 (31.) августа 1907. године.

ПРЕДСЕДНИШТВО
срп. прав. нар. школског савета

1284. 1—1

ФРАЊЕ ЈОСИФА ГОРКА ВОДА
је најбоље средство за чишћење.
1588 95—

✝

Јављам свима сродницима и пријатељима, да ћу у суботу 15. (24.) септембра о. г. давати

годишњи парастос

моме незаоораваљеном мужу

Мити Николићу

у капели св. алмашког гробља у 11 сати пре подне.

У Н—Саду, 11. (24) септ. 1907.

Јулка Николић
ожалошћена супруга

1204 1—2

Јавна захвала.

С тужним срцем и дубоким болом у души јављам свима сродницима и пријатељима нагло изненађење да је наш нигда незаборављени син супруг, синовац, брат и т. д.

Др. Тошо Шећерковић

у својој 30 год. дана 21. августа 1907. у Митровици у вечност преселио. Тело непрежаљеног покојника пренето је у Вуковар и дана 30. августа у фамилијарну гробницу уз највећа саучешће сахрањено.

Јављамо ову тужну вест и изричемо нашу дубоку благодарност врло поштованој господи лијечницима, који су се сви без разлике заузели, да спасу млади живот младог нам покојника, али су на жалост сви касно приспели, једини г. лијечник Вујић могао је покојника од смрти спасити, да је мало више пажње дао на смртоносни пришт и да га је по жељи покојника оперирао, за које сви сродници и пријатељи жалимо и осуђујемо г. дра Вујића.

Нарочито нека је велика хвала високоученом господину др. Милошу Мојићу који не само да је заложио све своје одлично лекарско знање, него није пожалио ни труда, већ је и дан и ноћ непрестано и у свако доба био код тешког болесника и своју му лијечничку помоћ пружио ради олакшања, до последњег часа, и ако је у напред свима сродницима јавио, да спаса нема. Нека је хвала администратору митровачке парохије пречасном г. Душану Страхинићу, који је при опелу чинодејствовао, те који му је прије тога жалосног чина на неколико сати пред смрт тајну брака подијелио.

Искрену благодарност нека прими митровачко црквено пјевачко друштво са српско-друштвеним соколом, који су нам премилом покојнику последњу почаст одали и до колодвора одпратили.

Срдачна хвала покојниковим дичним друговима а нарочито дру Гиги Араницком. г. Паји Радовановићу и г. Светиславу Јовановићу и свима осталима друговима и пријатељима.

Дубоку захвалност нашу изричемо шефу покојникову високоблагородном господину др. Александру Рокнићу, који је са госпођом супругом скупоцјени вјенац на сандук положио и све друге услуге чинио неуморно а тако је ганут био, да је и у Вуковар дошао да испрати до гроба свога миљеника.

Особита хвала високоученом господину градском лијечнику Бајићу и г. сенатову у Митровици, који су са пл. госп. Александром Рокнићем толики труд полагали и испозловали пренос тела милога нам покојника у Вуковар, са којим су у неколико олакшали покојниковим родитељима и сродницима, нека је хвала г. дру Душану Поповићу и друговима, који из Загреба вјенац послали и свима који су то учинили, нека је од нас хвала госпођи Зорки Трумић учитељици, која је лебдила над покојником и све би могуће учинила, да је било могуће за спас покојника, нека је хвала целокупном свештенству у Вуковару, које је последњу почаст одало и до гроба покојника отпратило.

Нека је велика хвала целокупном грађанству како митровачком тако и вуковарском без разлике пола и народности, које нам је премилог покојника било до колодвора, било до вјечите куће испратило, а такођер велику хвалу заслужује г. Јован Стефановић кр, кот. пристав који је дирљивим говором истакао покојника као врлог Србина и искреног друга и пријатеља, као даровитог човјека, који би у своје доба врло важна чињеница био, како по своју околицу, а нарочито по свој мили српски народ, којега је тако жарко љубио.

На послетку нека је велика благодарност свима онима, који су нам било писмено, било усмено саучешће изјавили и тиме нам у неколико превелику тугу ублажили.

Рача, дне 5. септембра 1907.

У име ожалошћене родбине
несретни ујак
Митар Геренчевић.

1220 1—1

НА КРАЉЕВСКОЈ КОНЦЕСИОНАЛНОЈ

ТРГОВАЧКОЈ ШКОЛИ

у Петроварадину

темељно се у краћим курсевима изображавају ученици и ученице почев од октобра и писмена настава. — Награда се полаже тек по успешном добро положеном испиту у Бечу. Иначе отпада свака награда. — Писма са марком и одговор упућују се на

Prof. **J. Mogan,**
Ujvidék Arany u. 11.

1216 3—5

ИНТЕЛИГЕНТНА
УДОВИЦА

39 година стара, говори српски и немачки врло вешта у свим пословима, нуди се за **ДОМАЋИЦУ** у отменој кући. — Плата према погодбу а може ступити одмах.

Адресе упутиси на

Александра Поповића
Нађлак, (чанадска жупанија).

1233 1—3

Објава.

Старо-молдавска српска православна црквена општина

тражи предузимача за

спровод громобрана

на српској православној цркви. Громобран ће се спровести са 3 (три) игле, једно на најузвишенијем месту (крсту) остале две над кровом.

Понуде са детаилираним предрачуном имају се послати председнику црквене општине, најдуже до 30 септемра 1907. по новом.. Радња се мора још ове јесени извшити.

Срби имају првенство.

У Старој Молдави 16 септембра 1907.

Б. Милутиновић, перовођа. **Тома Ранкић.** председник.

1195 3—5

ХОРОВОЂА.

Шабачком певачком друштву потребан је

ХОРОВОЂА.

Плата месечна 100—120 динара, поред приватних кондиција.

Пријаве са назначењем квалификација треба послати управи шабачког певачког друштва до 1. октобра о. г.

1201 3—3

НАЈВЕЋИ ИЗБОР!

готовог мушког, женског и дечијег одела, те правог енглеског одела за господу по мери као и цео прибор за „српске Соколаше“ јесте једино у првој и највећој српској трговини

СТЕВАНА Ј. КАПАМАЦИЈЕ

у Новом Саду, главна улица бр. 25.

НАЈЈЕФТИНИЈЕ ЦЕНЕ!

320 48 -70

ГАЛАНТЕРИЈСКОЈ ТРГОВИНИ

Боке С. Милосављевића

у Земуну

потребан је ПОМОЋНИК. Исти мора самосталан продавац бити, вичан намештању излога, солидног владања, мора српски, немачки и мађарски говорити. — Првенство има старији и биће фиксплаћен.

1221 2—3

ТРЕБАМ ЗА МОЈУ МЕШОВИТУ ТРГОВИНУ

једног

дечка од 12—13 година

из добре куће за шегрта, који може одмах ступити.

МИЛАН ІУНИЋ
у Сентомашу.

1223 2—3

Ад. С. О. 825/646. ex 1907.

Стечај.

Српски православни народно црквени саборски одбор, на основу одлуке срп. народно црквеног сабора расписује стечај на састав: **Уџбеник за српско народно-црквено автономно право.**

Књига има обухватити цео систем срп. нар. црк. автономије и уредбе и прописе, који данас у нар. црк. автономији важе. Писац најбољег примљеног дела добиће награду од 1000 круна, а други после овога, у колико му се састав за награду вредним нађе награду од 600 круна. У погледу на издавање дела, власништво и др. донеће саборски одбор доцније одлуку. Рукописи се имају поднети срп. нар. црк саборском одбору најдаље до 31. децембра 1908 године а име писца има се на сваком долу навести.

Из седнице срп. прав. нар. црквеног саборског одбора, држане у Карловцима 23. августа (5. септембра) 1907. године.

ПРЕДСЕДНИШТВО
срп. прав. нар. црк. саборског одбора.

1209. 2—3

НА ЗНАЊЕ!

Позивом на мој циркулар од јула месеца односећи се на куп шпенерајске и деликатеса трговине од гг. **СТОЈАНОВИЋА и РАДОВАНОВИЋА**, част ми је поштовано грађанство из Новог Сада и околине известити, да сам данашњим даном једну нову богато снабдевену у сваком погледу данашњим модерним захтевима одговарајућу

шпецерајску и деликатесну трговину

код „ЛАФА“

налазећу се под бројем 9. у главној улици (пређе кућа г Коде) отворио, и да ћу стару радњу која се под бројем 2. у главној улици преко од епископског двора налази, даље под својим протоколисаним именом

ДРАГУТИН НЕНАДОВИЋ

као филијалу водити.

То поштованом грађанству из Новог Сада и околине ради знања јављајући, биће ми главни задатак, да своје поштоване муштерије у сваком погледу добром робом, јефтином ценом, тачном и савесном послугом задовољим како би с тиме дато ми поверење и за у будуће у потпуној мери учврстио.

У Новом Саду, почетком септембра 1907.

ДРАГУТИН НЕНАДОВИЋ
трговина шпецераја и деликатеса
код „Лафа“.

1174 4—6

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.